

УДК 332.82

Комеліна О.В., д.е.н., професор, ORCID ID:0000-0001-9297-4985
e-mail: komelinaolha@gmail.com

Щербініна С.А., ORCID ID: 0000-0002-1034-3619
e-mail: scherbininasveta@gmail.com

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Анотація. Досліджено проблеми та перспективи підвищення енергоефективності житлового фонду України. Зазначено, що підвищення енергоефективності у побутовому секторі можливе при будівництві нових енергоефективних житлових будинків та термомодернізації вже існуючого житлового фонду. У результаті дослідження було опрацьовано енергетичний баланс України, проаналізовано структуру кінцевого споживання паливно-енергетичних ресурсів. Представлено структуру інвестицій в енергоефективність в світі та основні напрями інвестування.

Ключові слова: енергоефективність, житловий фонд, термомодернізація, інвестиції

Komelina O.V., Doctor of Economics, Professor, ORCID ID: 0000-0001-9297-4985
e-mail: komelinaolha@gmail.com

Shcherbinina S.A., ORCID ID: 0000-0002-1034-3619
e-mail: scherbininasveta@gmail.com

Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

PROBLEMS AND PROSPECTS OF INCREASING ENERGY EFFICIENCY OF UKRAINIAN HOUSING FUND

Abstract. The present article considers problems and prospects of increasing energy efficiency of the housing fund of Ukraine. It is specially noted that energy efficiency improvement in the domestic sector is possible in the construction of new energy-efficient residential buildings and thermo-modernization of an existing housing fund. The energy balance of Ukraine was studied, the structure of final consumption of fuel and energy resources was analyzed. The structure of investments in energy efficiency in the world and the main directions of investment is presented.

Keywords: energy efficiency, housing fund, thermos modernization, investments.

Ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів є актуальним питанням сьогодення, що потребує пошуків шляхів підвищення ефективного енергоспоживання в житловому фонді України, так як він є найбільшим споживачем енергії. Передумови для цілеспрямованого освоєння потенціалу організаційного і технологічного енергозбереження та підвищення енергоефективності житлового фонду України обумовлені зростанням цін на енергоресурси, фізичним і моральним зносом теплових та електричних мереж, техніки, обладнання, будівель. До істотних факторів активізації енергозбереження і підвищення енергоефективності слід віднести і ту обставину, що

Україна, інтегруючись у світову економіку, зобов'язана дотримуватися міжнародних економічних принципів, одним з яких є зростання енергоефективності.

Вивчення енергетичного балансу України свідчить про те, що найбільшими кінцевими споживачами енергії в Україні у 2016 році є побутовий сектор (34,1%) промисловість (28,7%) та транспорт (17,7%) (рис. 1).

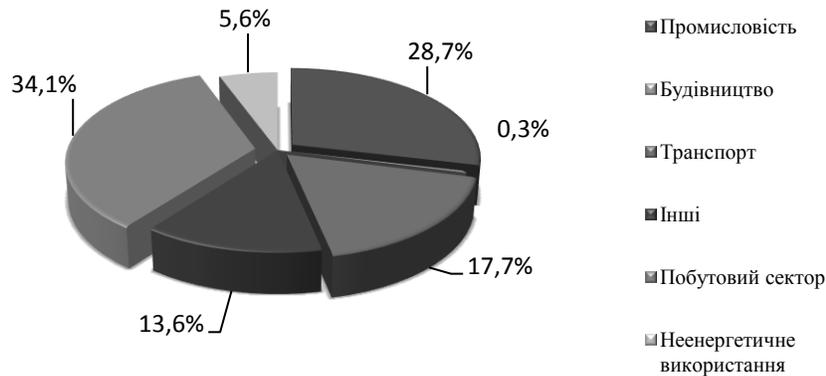

Рис. 1 – Структура кінцевого споживання паливно-енергетичних ресурсів в Україні в 2016 р., % [1]

Незважаючи на незначну питому вагу споживання енергоресурсів безпосередньо у будівельній галузі (0,3%), вона визначає майбутнє енергетичне функціонування житлових будівель, а саме, кількість енергії, яка фактично споживається для задоволення різних потреб (опалення, підігрів гарячої води, охолодження, вентиляція, освітлення) пов'язаних з типовим використанням будинку. Отже, вкрай важливо в процесі будівництва житла забезпечити мінімальні тепловтрати у будинках за рахунок розроблення та використання нових енергоекономічних об'ємно-планувальних і конструктивних рішень з високим коефіцієнтом опору теплопередачі будівельних матеріалів і виробів, енергоефективного устаткування і регульованих, нетрадиційних систем енергозабезпечення.

Оскільки потреби побутового сектору є першими за рівнем енергоспоживання, то саме в житловому будівництві зосереджено значний потенціал забезпечення енергоефективності.

З кожним роком житловий фонд України збільшується, але основна маса будинків загальної площі 922,1 млн. м² побудована за старими технологіями, є енергозатратними та потребують значних капіталовкладень для зменшення енерговитрат на їх експлуатацію. Існуючий житловий фонд нашої країни згідно енергетичної класифікації відноситься до найбільш енергоємного класу F, в той час, як в європейських країнах енергоощадність будинків має клас А та А+ [2].

Міжнародний досвід свідчить, що за відсутності скоординованої національної політики і побудови ефективної моделі управління процесами енергозбереження на національному, регіональному, локальному рівнях заходи з підвищення енергоефективності не приносять суттєвих результатів.

У 2016 р. глобальні інвестиції в енергоефективність в енергетиці становили 231 млрд дол. США та зросли на 9% [3]. Серед секторів економіки інвестиції у сфері енергоефективності переважають у будівельному секторі – 58% (133 млрд дол. США) від світового обсягу інвестицій у 2016 р., причому більшість інвестицій у цей сектор спрямовано на системи обігріву/кондиціонування та освітлення (рис. 2).

Рис. 2 – Структура інвестицій в енергоефективність в світі та основні напрями інвестування, 2016 р. [3]

Заходи з підвищення енергетичної ефективності, які здійснюються країнами, за складом і змістом розрізняються відповідно до стану їхнього соціально-економічного розвитку та пріоритетності раціонального використання енергетичних ресурсів у державній економічній політиці.

В Україні фінансування заходів з підвищення енергоефективності будівель відбувається за сприянням: національних програм та урядових проєктів; міських програм; банківських кредитів на енергозбереження; програм міжнародних донорських організацій; товарних кредитів виробників матеріалів та обладнання.

Досвід розвинутих країн і власний досвід України вказує на необхідність державного регулювання процесів енергозбереження та проведення цілеспрямованої державної політики. Тільки держава шляхом виваженої, законодавчої, гнучкої цінової, тарифної та податкової політики може забезпечити дієздатність фінансового механізму енергозбереження.

Підвищення енергоефективності житлового фонду позитивно вплине на вирішення цілої низки актуальних проблем, а саме: зменшення вартості експлуатації житлових будинків за умови більш раціонального та ефективного використання енергоресурсів, зменшення енергозалежності країни від імпорту дефіцитних паливно-енергетичних ресурсів, покращення економічних умов розвитку України.

Література

1. Site of state statistics service of Ukraine, available online: <http://www.ukrstat.gov.ua/>, last visit: 03.04.2018
2. Комеліна О.В. Сучасні проблеми забезпечення енергоефективності житлового будівництва в Україні / О.В. Комеліна, С.А. Щербініна // Проблеми економіки, №3 – Харків, 2014. – 108-114.
3. Site of International Energy Agency. World Energy Investment 2017, available online: <http://www.iea.org/Textbase/npsum/WEI2017SUM.pdf>, last visit: 04.04.2018